

Briselē, 2017. gada 29. aprīlī
(OR. en)

EUCO XT 20004/17

BXT 10
CO EUR 5
CONCL 2

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropadomes ārkārtas sanāksme (50. pants) (2017. gada 29. aprīlis) - nostādnes

Pielikumā pievienotas minētajā sanāksmē Eiropadomes ¹ pieņemtās nostādnes pēc Apvienotās Karalistes paziņojuma saskaņā ar LES 50. pantu.

¹ Pēc paziņojuma saskaņā ar LES 50. pantu Eiropadomes loceklis no tās dalībvalsts, kura izstājas, nepiedalās nedz Eiropadomes pārrunās, nedz lēmumu pieņemšanā attiecībā uz to.

NOSTĀDNES PĒC APVIENOTĀS KARALISTES PAZIŅOJUMA SASKANĀ AR LES

50. PANTU

2017. gada 29. martā Eiropadome saņēma Apvienotās Karalistes paziņojumu par tās nodomu izstāties no Eiropas Savienības un *Euratom*. Tas nozīmē, ka var sākt sarunas, kā paredzēts Līgumā.

Eiropas integrācija ir nesusi mieru un labklājību Eiropai un devusi iespēju strauji mainīgā pasaulē panākt vēl nepieredzēta līmeņa un apmēra sadarbību kopīgu interešu jautājumos. Tāpēc šajās sarunās Savienības vispārējais mērķis būs sargāt savas, savu pilsoņu, savu uzņēmumu un savu dalībvalstu intereses.

Apvienotās Karalistes lēmums izstāties no Savienības rada ievērojamu nenoteiktību, kas var izraisīt traucējumus, jo īpaši Apvienotajā Karalistē, taču – mazākā mērā – arī citās dalībvalstīs. Pilsoņi, kuri savu dzīvi ir balstījuši uz tiesībām, kuras izriet no Apvienotās Karalistes dalības Eiropas Savienībā, ir nonākuši situācijā, ka var šīs tiesības zaudēt. Uzņēmumi un citas ieinteresētās personas zaudēs prognozējamību un noteiktību, ko rada ES tiesības. Tam būs ietekme arī uz valsts iestādēm. Paturot to prātā, mums ir jāizmanto pakāpeniska pieeja, par prioritāti nosakot sakārtotu izstāšanos. Valstu iestādēm, uzņēmumiem un citām ieinteresētajām personām būtu jāspēr visi nepieciešamie soļi, lai sagatavotos Apvienotās Karalistes izstāšanās sekām.

Visā sarunu gaitā Savienība saglabās vienotību un rīkosies saliedēti, lai panāktu tādu rezultātu, kas ir taisnīgs un objektīvs visām dalībvalstīm un kas atbilst tās pilsoņu interesēm. Tā būs konstruktīva un centīsies panākt vienošanos. Tas ir abu pušu interesēs. Savienība ieguldīs lielas pūles, lai panāktu šādu rezultātu, tomēr tā sagatavosies, lai spētu tikt galā ar situāciju arī tad, ja sarunas neizdotos.

Šajās nostādnēs tiek noteikts satvars sarunām saskaņā ar LES 50. pantu un izklāstītas vispārējās nostājas un principi, ko Savienība ievēros visā sarunu gaitā. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta 2017. gada 5. aprīļa rezolūciju. Eiropadome pastāvīgi pārraudzīs šo jautājumu un vajadzības gadījumā sarunu gaitā šīs nostādnes atjauninās. Attiecīgi tiks koriģētas sarunu norādes.

I. PAMATPRINCIPI

1. Eiropadome arī turpmāk balstīsies uz principiem, kas izklāstīti valstu vai to valdību vadītāju un Eiropadomes un Eiropas Komisijas priekšsēdētāju 2016. gada 29. jūnija paziņojumā. Tā vēlreiz apliecina, ka vēlas, lai nākotnē Apvienotā Karaliste būtu cieša partnere. Tā apliecina arī to, ka jebkāds līgums ar Apvienoto Karalisti būs jābalsta uz tiesību un pienākumu līdzsvaru un ar to būs jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi. Lai saglabātu vienotā tirgus integritāti, ir izslēgta dalība, kuras pamatā būtu individuāla pieeja katram sektoram. Kādam, kas nav Savienības dalībnieks un kas nepilda tādus pašus pienākumus kā dalībnieks, nevar būt tādas pašas tiesības un ieguvumi kā dalībniekam. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi vērtē to, ka Apvienotās Karalistes valdība atzīst, ka vienotā tirgus četras brīvības ir nedalāmas un ka nav pieļaujams "nosmelt krējumu". Savienība sargās savu autonomiju attiecībā uz tās lēmumu pieņemšanu, kā arī Eiropas Savienības Tiesas lomu.
2. Sarunas saskaņā ar LES 50. pantu tiks risinātas pārredzami un kā vienots sarunu kopums. Saskaņā ar principu "iekams nav panākta vienošanās par visu, nav panākta vienošanās ne par ko" atsevišķus jautājumus nevar nokārtot pa vienam. Savienība sarunās iesaistīsies ar vienotām nostājām un kontaktos ar Apvienoto Karalisti izmantos tikai un vienīgi šajās nostādnēs un sarunu norādēs minētos kanālus. Lai nekaitētu Savienības nostājai, jautājumi, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības, netiks apspriesti atsevišķās individuālu dalībvalstu un Apvienotās Karalistes sarunās.
3. Iepriekš izklāstītie pamatprincipi būtu vienlīdz jāattiecina uz sarunām par sakārtotu izstāšanos, uz jebkādam sākotnējām un sagatavošanas diskusijām par turpmāko attiecību satvaru un uz jebkāda veida pārejas kārtību.

II. PAKĀPENISKA PIEEJA SARUNĀM

4. Izstāšanās dienā Līgumi pārstās būt piemērojami Apvienotajā Karalistē, tajās Apvienotās Karalistes aizjūras zemēs un teritorijās, kuras patlaban ir asociētas ar Savienību, un tajās teritorijās, par kuru ārējām attiecībām ir atbildīga Apvienotā Karaliste. Sarunu galvenais nolūks būs nodrošināt Apvienotās Karalistes sakārtotu izstāšanos, lai mazinātu nenoteiktību un pēc iespējas mazinātu šo kraso izmaiņu izraisītus traucējumus.

Šajā nolūkā sarunu pirmajā posmā mērķis būs:

- nodrošināt pēc iespējas lielāku skaidrību un juridisko noteiktību pilsoņiem, uzņēmumiem, ieinteresētajām personām un starptautiskajiem partneriem attiecībā uz tūlītējām sekām, ko radīs Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības;
- nokārtot Apvienotās Karalistes atšķetināšanu no Savienības un no visām tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Apvienotās Karalistes saistībām, ko tā uzņēmusies kā dalībvalsts.

Eiropadome rūpīgi uzraudzīs panākto progresu un noteiks, kad būs panākts pietiekams progress, lai sarunas varētu pāriet nākamajā posmā.

5. Lai gan līgumu par turpmākajām attiecībām starp Savienību un Apvienoto Karalisti kā tādu varēs pabeigt un noslēgt tikai tad, kad Apvienotā Karaliste būs kļuvusi par trešo valsti, LES 50. pantā ir prasīts, ka, nosakot izstāšanās kārtību, ņem vērā tās turpmākās attiecības ar Savienību. Šajā nolūkā LES 50. pantā paredzēto sarunu otrajā posmā vajadzētu rast vispārēju saprašanos par turpmāko attiecību satvaru. Lai to panāktu, mēs esam gatavi iesaistīties sākotnējās un sagatavošanas diskusijās LES 50. pantā paredzēto sarunu kontekstā, tiklīdz Eiropadome nolemj, ka pirmajā posmā ir gūts pietiekams progress apmierinošas vienošanās panākšanā par sakārtotas izstāšanās kārtību.

6. Ciktāl nepieciešams un juridiski iespējams, sarunās var arī censties noteikt pārejas kārtību, kas ir Savienības interesēs, un vajadzības gadījumā paredzēt pagaidu risinājumus, lai panāktu paredzamu satvaru turpmākajām attiecībām, ievērojot gūto progresu. Jebkādai šādai pārejas kārtībai ir jābūt skaidri definētai, ierobežotai laikā un ar efektīviem izpildes mehānismiem. Ja tiktu apsvērts, ka uz noteiktu laiku pagarina Savienības *acquis* spēkā esamību, būtu jāpiemēro esošie Savienības regulatīvie, budžeta, uzraudzības, tiesu un izpildes instrumenti un struktūras.
7. LES 50. pantā noteiktais divu gadu laikposms beidzas 2019. gada 29. martā.

III. LĪGUMS PAR SAKĀRTOTAS IZSTĀŠANĀS KĀRTĪBU

8. Visu ES pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības dzīvot, strādāt vai studēt jebkurā ES dalībvalstī ir fundamentāls Eiropas Savienības aspekts. Kopā ar citām tiesībām, kas paredzētas ES tiesībās, tas ir ietekmējis miljoniem cilvēku dzīves un izvēles. Pirmā prioritāte sarunās būs vienošanās par savstarpējām garantijām, lai aizsargātu ES un Apvienotās Karalistes pilsoņu un viņu ģimeņu, ko ietekmēs Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības, statusu un tiesības, kas izriet no ES tiesībām, izstāšanās dienā. Šādām garantijām jābūt efektīvām, tādām, kam var panākt izpildi, nediskriminējošām un visaptverošām, ietverot tiesības iegūt pastāvīgas uzturēšanās tiesības pēc nepārtraukta piecu gadu likumīgas uzturēšanās laikposma. Pilsoņiem vajadzētu spēt īstenot savas tiesības, izmantojot raitas un vienkāršas administratīvās procedūras.
9. Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības ietekmēs arī ES uzņēmumus, kam ir tirdzniecības attiecības ar Apvienoto Karalisti un kas darbojas Apvienotajā Karalistē, un Apvienotās Karalistes uzņēmumus, kuriem ir tirdzniecības attiecības ar Savienību un kuri darbojas Savienībā. Tāpat tas var skart tos, kuri noslēguši līgumus un ar uzņēmējdarbību saistītas vienošanās vai piedalās ES finansētās programmās, pamatojoties uz pieņēmumu, ka Apvienotās Karalistes dalība ES turpināsies. Sarunās būtu jācenšas nepieļaut juridisku vakuumu brīdī, kad Līgumi vairs nebūs piemērojami Apvienotajā Karalistē, un – iespēju robežās – risināt ar nenoteiktību saistītos jautājumus.

10. Ar vienotu finansiālu norēķinu – ietverot jautājumus, kas izriet no daudzgadu finanšu shēmas, kā arī tos, kas saistīti ar Eiropas Investīciju banku (EIB), Eiropas Attīstības fondu (EAF) un Eiropas Centrālo banku (ECB) – būtu jānodrošina, ka gan Savienība, gan Apvienotā Karaliste ievēro pienākumus, kuri izriet no visa tā laikposma, kad Apvienotā Karaliste bija Savienības dalībvalsts. Noregulējumam būtu jāaptver visas apņemšanās, kā arī saistības, tostarp iespējamās saistības.
11. Savienība ir konsekventi atbalstījusi miera un samierināšanas mērķi, ko visās tās daļās paredz Lielās piektdienas vienošanās, un joprojām būs ārkārtīgi svarīgi turpināt atbalstīt un aizsargāt miera procesa panākumus, dotos ieguvumus un saistības. Ņemot vērā unikālos apstākļus Īrijas salā, būs nepieciešami elastīgi un radoši risinājumi, tostarp ar mērķi izvairīties no stingras robežas, vienlaikus respektējot Savienības tiesiskās kārtības integritāti. Šajā kontekstā Savienībai būtu jāatzīst arī tie esošie divpusējie nolīgumi un vienošanās starp Apvienoto Karalisti un Īriju, kuri ir saderīgi ar ES tiesībām.
12. Savienībai būtu jāvienojas ar Apvienoto Karalisti par kārtību attiecībā uz Apvienotās Karalistes Suverēnajām bāzu teritorijām Kiprā un šajā sakarā būtu jāatzīst tie divpusējie nolīgumi un vienošanās starp Kipras Republiku un Apvienoto Karalisti, kuri ir saderīgi ar ES tiesībām, jo īpaši attiecībā uz to ES pilsoņu tiesību un interešu aizsargāšanu, kuri dzīvo vai strādā Suverēnajās bāzu teritorijās.
13. Pēc izstāšanās uz Apvienoto Karalisti vairs neattieksies nolīgumi, ko noslēgusi Savienība vai dalībvalstis, rīkojoties tās vārdā, vai Savienība un tās dalībvalstis, rīkojoties kopā. Savienībai joprojām būs tās tiesības un pienākumi attiecībā uz starptautiskiem nolīgumiem. Šajā sakarā Eiropadome sagaida, ka Apvienotā Karaliste respektēs savu daļu visās starptautiskajās saistībās, ko tā uzņēmusies saistībā ar dalību ES. Šādos gadījumos būtu jāuzsāk konstruktīvs dialogs ar Apvienoto Karalisti par iespējamu kopēju pieeju attiecībā uz konkrētām trešām partnervalstīm, starptautiskām organizācijām un konvencijām.

14. Tāpat izstāšanās līgumā būtu jāpievēršas ar izstāšanos saistītiem potenciāliem jautājumiem citās sadarbības jomās, tostarp tiesu iestāžu sadarbības, tiesībaizsardzības un drošības sfērā.
15. Lai arī Apvienotajā Karalistē izvietoto ES aģentūru un objektu turpmākā atrašanās vieta ir jautājums, kas ir ātri jānoregulē 27 dalībvalstīm, būtu jāvienojas par kārtību, lai atvieglinātu to pārcelšanu.
16. Būtu jāvienojas par kārtību, ar ko nodrošina juridisko noteiktību un vienlīdzīgu attieksmi, attiecībā uz visām tiesvedībām, kam izstāšanās dienā vēl nav pabeigta izskatīšana Eiropas Savienības Tiesā un kurās ir iesaistīta Apvienotā Karaliste vai fiziskas vai juridiskas personas Apvienotajā Karalistē. Eiropas Savienības Tiesai joprojām vajadzētu būt kompetencei iztiesāt šīs tiesvedības. Tāpat būtu jāvienojas par kārtību attiecībā uz visām administratīvajām procedūrām, kam izstāšanās dienā vēl nav pabeigta izskatīšana Eiropas Komisijā un Savienības aģentūrās un kurās ir iesaistīta Apvienotā Karaliste vai fiziskas vai juridiskas personas Apvienotajā Karalistē. Turklāt būtu jāparedz kārtība attiecībā uz iespēju pēc izstāšanās uzsākt administratīvu procedūru vai tiesvedību saistībā ar faktiem, kas iestājušies pirms izstāšanās dienas.
17. Izstāšanās līgumā būtu jāiekļauj atbilstīgi strīdu izšķiršanas un izpildes mehānismi attiecībā uz izstāšanās līguma piemērošanu un interpretāciju, kā arī pienācīgi noteikta institucionālā kārtība, kas ļauj pieņemt pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai risinātu izstāšanās līgumā neparedzētas situācijas. Tas būtu jādara, paturot prātā to, ka Savienības interesēs ir faktiski aizsargāt savu autonomiju un tiesisko kārtību, tostarp Eiropas Savienības Tiesas lomu.

**IV. SĀKOTNĒJĀS UN SAGATAVOŠANAS DISKUSIJAS PAR SAVIENĪBAS UN
APVIENOTĀS KARALISTES TURPMĀKO ATTIECĪBU SATVARU**

18. Eiropadome atzinīgi vērtē Apvienotās Karalistes vēlmi pēc izstāšanās izveidot ciešu Savienības un Apvienotās Karalistes partnerību un vēlas to pašu. Kaut gan attiecības starp Savienību un kādu trešo valsti nevar dot tādus pašus ieguvumus kā dalība Savienībā, tomēr arī turpmāk abu pušu interesēs būs spēcīgas un konstruktīvas saites, un tām vajadzētu aptvert ne tikai tirdzniecību.
19. Apvienotās Karalistes valdība ir norādījusi, ka tās mērķis nav palikt vienotajā tirgū, bet tā ar Eiropas Savienību vēlas panākt vērienīgu brīvās tirdzniecības nolīgumu. Pamatojoties uz Savienības interesēm, Eiropadome ir gatava sākt darbu, lai virzītos uz nolīgumu par tirdzniecību, ko pabeigtu un noslēgtu tad, kad Apvienotā Karaliste vairs nebūs dalībvalsts.
20. Brīvās tirdzniecības nolīgumam vajadzētu būt līdzsvarotam, vērienīgam un plašam. Tomēr tas nevar būt līdzvērtīgs dalībai vienotajā tirgū vai tā daļās, jo tad tiktu grauta vienotā tirgus integritāte un pienācīga darbība. Ar to ir jānodrošina līdzvērtīgi apstākļi, jo īpaši konkurences un valsts atbalsta ziņā, un šajā sakarā tajā ir jābūt garantijām pret negodīgām konkurences priekšrocībām, cita starpā izmantojot nodokļu, sociālos, vides un regulatīvos pasākumus un praksi.
21. Ar jebkādu turpmāku satvaru būtu jāaizsargā finanšu stabilitāte Savienībā un jāievēro tās regulatīvais un uzraudzības režīms un standarti un to piemērošana.
22. ES ir gatava izveidot partnerības jomās, kas nav saistītas ar tirdzniecību, jo īpaši cīņā pret terorismu un starptautisko noziedzību, kā arī drošības, aizsardzības un ārpolitikas jomās.

23. Turpmākajā partnerībā ir jāiekļauj pienācīgi izpildes un strīdu izšķiršanas mehānismi, kas neskar Savienības autonomiju, jo īpaši tās lēmumu pieņemšanas procedūras.
24. Pēc tam, kad Apvienotā Karaliste būs izstājusies no Savienības, Gibraltāra teritorijai nevarēs piemērot nekādu ES un Apvienotās Karalistes nolīgumu, ja nebūs vienošanās starp Spānijas Karalisti un Apvienoto Karalisti.

V. LOJĀLAS SADARBĪBAS PRINCIPS

25. Kamēr Apvienotā Karaliste nav izstājusies no Savienības, tā joprojām ir pilntiesīga Eiropas Savienības locekle, uz kuru attiecas visas tiesības un pienākumi, kas izklāstīti Līgumos un paredzēti ES tiesībās, tostarp lojālas sadarbības princips.
26. Eiropadome atzīst vajadzību starptautiskā kontekstā ņemt vērā Apvienotās Karalistes kā izstāšanās procesā esošas dalībvalsts specifiku, ja vien Apvienotā Karaliste, kamēr tā ir Savienības locekle, ievēro savus pienākumus un paliek lojāla Savienības interesēm. Līdzīgi Savienība sagaida, ka Apvienotā Karaliste atzīs 27 dalībvalstu vajadzību tikties un apspriest jautājumus, kas saistīti ar situāciju pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās.
27. Kamēr Apvienotā Karaliste joprojām ir dalībvalsts, visam Eiropas Savienības darbam ir jāturpinās pēc iespējas raiti 28 dalībvalstu sastāvā. Eiropadome joprojām iestājas par to, ka vērienīgi uz priekšu tiek virzītas prioritātes, ko Savienība sev ir nospraudusi. Sarunas ar Apvienoto Karalisti tiks nodalītas no notiekošā Savienības darba, un tās neietekmēs šā darba virzību.

VI. SASKAŅĀ AR 50. PANTU RĪKOTO SARUNU PROCEDŪRA

28. Eiropadome apstiprina procedūru, kas izklāstīta 27 valstu vai to valdību vadītāju 2016. gada 15. decembra paziņojumā.